

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,

a lap szellemi részét illető közlemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

ezimzendő.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Aron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Vörös Sándor**,
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Havi emlékeztető: december. — Minő eszközök és gépek szerepeljenek egy erdélyrészi középbirtokon. **Vörös Sándor**. — Véderdők az Aranyos mentén. **Fekete Lajos**. — Visszapillantás a n-nyedi vándorgyűlésre. **Szentgyörgyi Lajos**. — Az alattányi faiskolából elárusítandó ojtványok névjegyzéke. **Egy veleg:** Gyászjelentés. **Pichler rovarenyv.** — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető. December.

Ház és udvar. Magtári gabonakészletek megforgatandók, nehogy dohosodás vagy penészedés által károsodjunk. Zivataros időben a gazdasági személyzet rostál. A magtár ablakai zárva tartandók és ha még is a tető vagy ablak hézagjain hó sodortatnék magtárunkba, azt ne hagyjuk elolvadni, hanem hordjuk ki.

Az épületek mellé gyűlt s széltől odasepeit havat, lapáttal eltakarítjuk.

Nem elégé szellős padlásokon felhalmozott csős török buzát időnként meg kell forgatni, a penészes vagy éretlenebb csöveket kiválogatva meddő sertésekkel meg lehet etetni.

A cselédség hideg időben gyakran felesleges tüzrevalót fogyaszt, ez szorosan ellenőrzendő; továbbá a kémények tüzveszély ellen, két hetenkint megsepergetnek. Midőn az idő zordonsága miatt a cselédség külső munkát nem végezhet, seprő vagy kosárkötéssel, továbbá szerszámfa kinagyolásával stb. foglalkoztatjuk.

Jégvermek megtöltetnek; ezzel nemcsak kellemetesebbé tesszük a forró nyarat, hanem egészségi szempontból is szükséges.

Minden gazda, ha eddig elmulasztotta, vegye szemügyre takarmánykészletét, hasonlítsa össze a szükségletet és ha azt találja, hogy nem telelhetnek ki adatai, abrakkal segít; vagy míg a keményebb idők tartanak, beszerzi az előre látható hiányt.

E hó utolsó napján lezártnak a számadások, cselédek változnak, eszközök leltározatnak.

A varjuk már ellátogatnak a szérüs kertekbe és megkezdik a széna, szalma, polyvakazlak, tetejét; varjupasztor nélkül készletünk ne hagyassék.

Szántóföld. E hónapban rendszeren keményre fagyva fehér lepel fedi

szántóföldünket és így minden mivelési munka szünetel; ha azonban lanyha idő állana be, az őszi szántás folytatható és a megkésített vetés bevégezhető. De ha hever az eke, annál sürgősebben forgolódjunk a szekérrel; hordjunk ki minden kiszállítható trágya-anyagot, mert csak így használhatjuk fel a téli időt sikeresen.

Rétre, kaszálóra, luczernásra hordjunk apró érett trágyát és terítsük el azonnal; e felültrágyázással leendő takarmánytermésünket megkészserezzük. A hamut és kormot ugyancsak oda hordjuk és széthinthetjük. Minthogy sok helyt a durvább gyapjas juhok szabad álláson kapjak takarmányukat, intézzük az etetést úgy, hogy mindenkor más helyen egyenek. Így az elhullott ganaj talajunk termő erejét fokozza.

Allattenyésztés. A gazdaság mozgatója a jármos ökör, e hónapban sovány takarmányozásban részesül, mert többnyire csak szalma és polyva nyári nehéz munkájának jutalma.

Török buzaszár és szalmaféle szecsckának vagatik. Eleintén a csellédség idegenkedik a fűlesztéstől és a marha sem áll a jászolhoz, de néhány nap elteltével hozzá szoknak es jól fogják magukat érezni.

Sima, jeges úton az igás ökör meghornyolandó vagy megvasalandó, hogy lábtörések elkerültessenek.

Az igás lovak, ha istállóban lep-krocózva állanak is, munkaközben, legyen az idő bármily hideg, kiakarandók. Jézus időben csak éles vasalással bocsassuk utra; legcélszerűbb srofos patkót alkalmazni, melynek éles sarkai úton, tompa sarka pedig otthon csavartatnak a patkóba.

A ménésbeli lovak patái, télen legalább kétszer kitakarítatnak; főképen a csikók patá-kepződéseit kísérikjük figyelemmel, hogy a szabályellenes, ferde pata-kepződéseket megakadályozhassuk.

Az istállók szellőztetését, úgy délfelé a ménésbeli lovak kibocsátását el ne mulasszuk.

A hasas koczák török buzával, általában szemmel és elegendő friss vízzel tartatnak. A gumokat egyik a meddők. A sertések hizásuk utolsó szakában gyakran vesztik etvagyukat, ily esetben adunk nekik kevés nyers húst.

A juhok már beszorultak es jó étvágygyal ropogtatják az elejük vetett takarmányt.

A göbölők meg gumókkal élelmeztenek. Itatás előtt a valyuból a jeg kivagandó.

Minden időben, de leginkább ünnepnapokon szükséges az istálló felügyelet: a cselédek is ünnepelnek és akkor állatsegregünk az ünnep dícsőségére koplal.

Sz616. Egyéb szorgos dolog nem lévén, trágyát hordatunk és pedig friss és nem korhadó trágyát; a trágya ugyanis nem arra való, hogy csupán a benne levő elemek táplálják a növényt, mert ez igen kevés lenne, hanem a tápláló anyag benne van a megtrágyázandó földben, csak hogy oly durva állapotban, melyet a növény nem képes megemészteni: a termő föld ugyanis, ha apróra vizsgáljuk, elmállott kőzet- és ásványdarabkákból áll és ezek, mint ilyenek, a növény táplálására nem alkalmasak; kell tehát valami uton-módon ezen durva anyagokból valami hasznosat sütni-főzni — és itt kereshetjük a trágya jótékony hatását! A friss trágya, mint tudjuk, telítve van állati húgygyal és ürülékkel, mindkettő a korhadásnál vagyis erjedésnél két légnemű gázt, az ammoniakot és szén-savat fejleszt; ezen láthatatlan szellemek vannak telruházva azon herculesi erővel, mely a köveket feloldja és feldolgozza olyan eledellé, melyet a növényi gyomor megemészten. A trágya tehát inkább csak közvetítő munkás a táplálék megszerzésében. A téli hideg akadályozza a korhadást és ezért kell csak tavasszal a trágyát rendeltetése helyére elhínteni. A tökéletesen korhadó trágyának is meg van a maga helye: midőn sovány talajba ültetett gyöngye növénynek rögtön táplálékot akarunk nyújtani; itt már a friss trágya alkalmazása volna káros, mert rothadásával a gyenge növényt is megrostaná.

Pincze. A pinczében most kezdjük meg az új borok első iskolázását és mint januárban is megirtuk volt: seprőjükről lehuzzuk, nem sokat gondolván vele, ha zavarosak is; kéneznit a bort nem szabad, de igen is kell a megürült és tisztára mosott hordókat nemcsak most, de minden hónapban egyszer. Egy 5½ hektoliteres (50 vedres) hordóra elég egy fél rudnyi kőnelem, mely ha elégett, a hordót keményen befojtjuk; így aztán van mindig tiszta edényünk, melyet forrázni nem szükséges, csupán friss vízzel egyszer kiöblíteni. — Az új év tele hordót és tiszta pinczét találjon!

Gyümölcsös. Keményebb időjárásakor a fák teendők: a hernyószedés, a fának a nyulak rágásai elleni védelme és a trágyázás; lágyabb időjárásakor pedig a fák körül a föld felásása, gödrök és vízfelfogó árkok készítése, a fák törzseinek tisztán tartása a szükséghez képest a korona ritkítása és ujtása. Az ültetvényekről készített teltárt le kell tisztítani. Cinkusok (jegytáblák), karók rossz időjárásakor és esténként készíttetnek. A pinczékbe eltett gyümölcsök válogatására kiváló gondot kell fordítani és a roszszakat gondosan el kell távolítani.

Falskola. A jövő tavasszal falkolának szánt terület földje fagyos időben rigoliroztatik. Lágy időjárásakor oltógalyakat kell szedetni. A már megrendelt csemetéket ásassuk ki és azokat elküldőségi földdel takartassuk be.

Konyhakert. A konyhakert megtrágyáztatik és lágy időjárás alkalmával földje jó mélyen felásatik. Falevelekkel elfedett növények fedeleire gondot fordítsunk, hogy azokat a szél el ne hordja, a hol szükségét látnok megújítjuk.

Díszkert. A virághazi vagy szobában telettetett növények ápolására u. m. a szárazlevelek eltávolítása, öntözésre, világosság és kellő melegedésre gondot kell fordítani. A virágmagvak tisztítását és rendezését végeztessük és a hiányzó magvakat rendeljük meg.

Méhészet. E hónapban kezdődik nálunk a méheknek 90—120 napig tartó éjszakája, mi alatt nem sokat bibelődünk velük. A méhek körül felállítjuk mindazon töröket, melyeket egérfogásra szoktunk használni; a kasokat úgy kell eltakarni, hogy a rájok ugráló macska, a méhek téli nyugalma ne zavarhassa. Más ellenség — kivéve rosz indulatú embert, — ha jó móddal raktuk el méheinket, nem bánja őket, de az egerek nagy pusztítást képesek véghez vinni; nemcsak a folytonos zaklatás, hanem a rácsálás és piszok által is.

A méhész jól fogja tenni, ha a beállott munkaszünet alatt, elméleti méhészeti ismereteinek gyarapítására törekszik; hasznos szakmunkák, folyóiratok olvasása és társulás útján való eszmecsere által! Enélkül akárcsak elmarad az időtől!

Erdészeti Felhasználás. A vágatás tovább folytatatik, kivéve a magasan fekvő helyeket, hol a nagy hó akadályoz. Szállítják és tönkök szállításra előkészíttetnek. A tűzifa öbibe rakatik. Erdőmivelés. Fenyő- és köríz-mag gyűjtetik. Erdővédelem. A falopás a legnagyobb figyelmet igényli; a favágó munkásokra szintén nagyon kell vigyázni. Vadászat, mint novemberben. —

Minő eszközök és gépek szerepeljenek egy erdőrészli középbirtokon?

(Vége.)

A növekvés alatt mívelésre szoruló növényeknél a kapásnövényeknél történik nálunk a legnagyobb erőpazarlás. Országárszünk praevalens növénye a törökbuza általában kézi mívelésben részesül. Mily óriási azon munkának értéktömege, mely e növény mívelésénél felhasználatik s mily megtakarítást lehetne elérni éppen a közép- és nagyobb birtokokban a helyes sormivelés által, azt egy egyszerű számítás*) is felünteti, melynek végeredményképen csekély különbségekkel azt láthatjuk, hogy a kézi mívelés költsége úgy áll a sormivelő eszközökkel való mívelés költségeihez, mint 48:14,3-hoz. — A sormivelő eszközök használata által emancipálhatja magát a birtokos a részes mívelés alól s a nagybirtokok csakis a soros mívelés által képesek a drága kapásnövényekkel elbánni s mondhatják sajátjuknak egész termésüket. Az alföldi kis gazdák is már lókapákkal s töltőgetőkkel mívelik törökbuzájokat, melyet már a sormivelés czéljára sorba vetnek, de nem géppel, hanem egyszerűen az egyenesen huzott barázdák minden másodikába, sormivelő eszközeiket pedig megkésztiti az egyszerű falusi kovács is s ily eljárással boldogulnak. Mily sok helyen eredményesebben használható lenne azon óriási kézi munka, a mely ma még e növény mívelésénél nálunk elpocsékolódik! Vannak természetesen fekvések, melyekben e növény mívelése a fogatos sormivelőkkel nem eszközölhető, de a terület igen nagy részénél mégis érvényesülhetne a munkamegtakarítás. A lókapák és töltőgető ekék szerkezetében csekély az eltérés külön-külön s a skót minta után gyártók 3 vagy 5 késes lókapát látjuk mindenféle kisebb-nagyobb változatban. Ki kell emelnem azonban e téren egy új szerkesztést, mely a kerék után még egy kis boronát tartalmaz, mely sorborona a levágott dudvákat kiemeli s a sorközök földjét elporlasztja. E sorboronás lókapák munkája után néhány nappal ezelőtt egy pestmegyei birtokon egy répás táblát majdnem gyommentesnek találtam, míg a kéz-

*) 1 hold kézi kapálására kell 8 ember á 60 kr. = 480

lókapával:	
1 ló napidija	1.—
1 külön kocsis ½ napidija	—30
a lókapák 18 frt árának töketörlesztése és elhssználása 20% = 3.60, ez 20 holdra szétosztva = —18	
töltőgető dtto dtto	—18
2 munkás az ekék után	1.20
végezmény 1 nap alatt 2 hold; erre esik:	2.86
Egy holdra tehát esik	= 1.43

zel s egyszerű lókapával, mivel répában a gyom bőven volt látható. Ezen lókapát vas gerendelyel és sorboronával Clayton árjegyzékében 38½ frt árral látom jegyezve. — Egyéb egyszerű szerkezetű fagerendelyes kapáló eke ára 18 frt, töltögető ekéé 22 frt körül szokott járni.

Az arató- és kaszáló gépek az erdőlyrészi birtokokon nem mindenütt találunk helyet az egyenetlen felszíni földalakzatok miatt. Még a kaszáló gépeknek több tér nyílik helylyel-közzel s e gépek kevésbé komplikált szerkezete s a talajfelszínhez való könnyű alkalmazkodásuk még a kevésbé róna helyeken is megengedik használatukat. Egyebek mellett a Wood-féle szerkezet e gépnél igen sikerültnek mondható. Két könnyű ló is vonhatja; súlya 368 kilo, ára 300 frt.

Ujabb időben a lógeroblyék = szénagyűjtők igen lényegesen és előnyös átalakításokat nyertek s különösen az amerikaiak a könnyűség, rugalmasság és kezelhetőség tekintében páratlanok. Pl. a „Tiger“ és Hollingsworth“ nevűek 1 lóra, súlyuk 145 kilo, áruk 110—115 frt. E gépekből is egyet-egyet a közbirtokos is előnnyel foglalkoztathat úgy a természetes, mint a mesterséges takarmányfélék feltakarításánál s a tarlók fölgereblyezésénél.

A cséplőgépek tárgyát képezvén a jövedelmező vállalkozásnak, nem hiányzanak ma már egy vidéken sem s fölmentik a birtokost attól, hogy tőkéjét ily nagyszabású gépekbe fektesse, habár társulási alapon a cséplőgép beszerzése s a részes működtetés ma is még elég jutalmazó befektetésnek tekinthető a gazdára nézve. Országgrészünkben szerfelett nehéz azonban a 6—8 lóerőre szerkesztett gőzcséplők szállítása s ezért sok könnyű szerkezetű 4 és több lóerőre szerkesztett járgányos cséplőgépekkel találkozunk már legujabban, melyekből pl. egy 4 lovas ily gépkészlet összes súlya 20—24 mmáza s ára Bécsben 880 frt s napi munkaképessége 60—80 kalangya.

A törökbuza morzsolók nálunk, hol e növény mint fő-növény szerepel, kiváló fontossággal bírnak. Nagy készletek lemorzsolására a gőzgépek vagy lovas járgányokra alkalmazott morzsolók szolgálnak, melyek 10 óra alatt 200—500 vagy több hectoliter tengerit morzsolnak le. A kézi erőre szerkesztett morzsolók is ujabban több rendbeli tökélyesítést nyertek, mennyiben a lemorzsolás tisztán történik s a szemtől a por s a töredékek elküldöttnek. Egy ily gépecske, mely egy nap alatt 50 hectoliter csős tengerit tisztán lemorzsol, szelelővel és alsó rostával ellátva, kézi s esetleg járgány általi hajtásra szerkesztve 70 frtba kerül.

Kiváló fontossággal bírnak minden gazdaságra azok az eszközök és gépek továbbá, melyek által a szemes termények kitisztíthatók, osztályozhatók s melyek a magvakat úgy vetésre, mint a piacra tökéletes tisztaságba juttatják. A rosták, magválasztó s osztályozó gépek a legháladatosabb alkotások, melyek sok esetben már egyszerű használatnál is az elért előnyök által árukat megtérítik. Ezek által teheti a gazda tökéletesen piaczképessé terményeit, s terményeinek árát emelheti. De terményeinek nemesítésére, javítására is hathat általuk, a mennyiben a magnemesítés főmüvelete a magvaknak szorgos kiválasz-

tásában áll, mit e gépek már kiváló pontossággal végeznek. De a választó rosták és trieurók ma már a birtokos kezében igen jó külön üzleti vállalkozási tőkét is képeznek, a mennyiben a kis gazdák is, a hol és mihelyt csak megismerik, szívesen kibérelnek az ily választókat, vagy érettségük jelentékeny részt késznek átengedni a tiszta terményből. Tán gazdatársaink is hallották vagy tudják, hogy egy ily trieurért, melynek ára 100—120 frt, a használatnál 2 frt napibért kérnek és adnak is.

Nem lesz nélkülözhető egy gazdaságban sem egy vagy több jó szelelő s tisztító rosta, melyek közül legujabban a Baker-féle (Clayton és Shuttleworth gyárában Budapesten az üszögtisztító nélkül súlya 146 kilo, ára 92 frt, üszögtisztító készülékkel súlya 170 kilo, ára 104 frt. Napi végezménye 200 hectoliter tisztított gabona) jutott hirre, csak hogy 100—110 frtnyi ára sokakat visszatart a vásártól. Igen jó s az előbbinek mintájára készült rosták kaphatók ma már 65—72 frtért az elsőrendű gépgyárosoktól.

A választó rostáknál Lhuillier és Pernollet eredeti rendszere ma sokszoros változatban és kombinátókban látható s az eredetileg a vízszintes rázás és hengeredő mozgás általi kiválasztásához sikeresen csatolták a szelelést is a trieurókban. Nagy a választék már e gépekben, melyeknek munkamódja, munkaeredménye felől a venni szándékozó közvetlenül s azonnal meggyőződhetik. (3—4 perc alatt egy 20 literes véka szem lejár rajtuk.) Egy naponként 20—30 hectoliter tiszta szem eredményt szolgáltató gép ára 95 frt körül jár. Igen óhajtható e gépeknek terjedése. A kisebb gazdák pedig társulás útján való beszerzésükre földhivandók vagy figyelmeztetendők lennének.

Ha végül fölállítom azon, aligha megtámadható szabályt, miszerint a rendes gazdaságban rendes takarmányozásnak is kell folynia, rendes takarmányozást pedig nem lehet a takarmányneműek kellő előkészítése nélkül berendezni, ezt pedig a megfelelő eszközök és gépek által lehet végezni: akkor elmaradhatatlan azon következtetés is, hogy a birtokos mai napság nem nélkülözheti a takarmány előkészítő gépeket sem.

Tudjuk, látjuk, hogy mily fontos kérdés erdőlyrészi gazdaságainkban az állattenyésztés kérdése. De még inkább kell, hogy a birtokosokat áthassa azon meggyőződés, hogy erdőly gazdaságainkban az állattenyésztési ágának nagyobb tért kell berendezni s a tenyésztést szakertelmesen üzni s a tartást nem csak mostohán s a természetre bízva, hanem az állatok táplálkozási igényeinek teljesen megfelelő módon eszközölni elmulasztatlan és elhalaszthatatlan gazdasági feladat. Milyen könnyű meg részben e feladat teljesítését? Megkönnyíti mindazon eljárás, melyek által a már előállított takarmány anyagokat az állati szervezet es táplálkozásra alkalmasabbá tehetjük s a mely eljárások által a takarmányfélék általában fogyasztását meggátoljuk, elvesztegetődésüket, kárba s izekbe menelüket elhárítjuk vagy legalább a legkisebb mértékre szorítjuk le a veszteségeket. Ezen eljárásokban a gazdat ismét csak a célszerű eszközök és gépek gyamoltják.

Nem hiányozhat tehát a rendes gazdaságból a szecska-vágó, melylyel a szálas (ugy a száraz, mint a zöld) takarmányt

felaprózáván, azt az állatok számára könnyebben fölvehetővé tesszük. — E mellett a felaprózott takarmányt könnyebb lesz adagolni, az állatok szükséglete szerint kimérni, egyéb anyagokkal keverni, esetleg fülleszteni vagy párolni s a hulladékba, izékbe menettől megóvni. A szecs-kavágóknak legkisebb s kézi erőre szerkesztett fajtájától, melylyel óránként 3—3½ hectoliter $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ hüvelyk hosszúságu anyagot lehet vágni, a járgányra szerkesztett s óránként 10, 20, 30 hectoliter

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ 1 hüvelyk hosszúságu vagy még több anyagot szolgáltató gépekig az ár is változik 40 frittől 90 frittig és feljebb.

Vannak újabban oly szecs-kavágók is szerkesztve, melyekkel cserkérget is lehet vágni s így ennek, erdőkkel kapcsolatos gazdaságaink a nálunk ez idő szerint igen felkapott cserkéreg tüzeteknél kettős hasznát vehetik. Ára ily gépnek 222 fritt, de ehhez már járgányt is tanácsos lesz szerezni.

A répa s egyéb gyökvágó gépeknek hasonló a szerepük az imént leirt szecs-kavágókéval. Ha a gyökféléket szarvasmarháknak vágatjuk, akkor ajánlatos lesz a szeleteket, laskákat vagy két ujnyi vastag koczka forma darabokat vágó gép. (Gardner vagy Bentall szerkezetében 70—80 fritt.) A juhok számára mogyoró nagyságu darabokat szakgat és zúz a Moody-féle répavágó. Samuelsonnak van egy szerkezete, melylyel a kések beállítására szerint nagy és kis darabokat lehet vágni.

Ha ezek után fölemlitem még, hogy a kemény szemes eleség megzuzására, darálására beállított egy kézi daráló gépecske igen meghálálja a beszerzést (ha malom nincs a közelben), úgy mondanám végéhez eljutottam.

Sokat igen sokat lehetett volna még felemlítenem, mert hisz a gépészet alkotásaiban, leleményességeiben alig van ma már határ, de eltértem volna czélemtől, ha minden hasznos és szép alkotást megérintek, mert a kiindulási pontunkban fölvert birtok nem nyujthat minden gépnek elég tért. A mely ágakra és tárgyakra kiterjeszkedtem, azokat az alap szükségletek ki kívántam kiemelni, melyek egy erdélyi középbirtokokban jó alkalmazást nyerhetnek s a tulajdonost az üzleti előnyök elérésére vezetik s a beszerzésükre fordítandó tőke jól beilleszthető a gazdasági üzlet többi tőkésének arányaiba, melytől eltérni akár le, akár fölfelé, a mai gazdasági viszonyok között károsodás nélkül már nem lehet.

Véderdők az Aranyos mentén.

Az erdőtörvénynek 2-ik §-sa így szól: „Azon erdőkben, vagy erdőrészekben, melyekben magasabb hegyek körgörgetegjein, havasok fennsíkjaiban vagy hegytetőkön és gerinczeken, meredek hegyoldalokon és ezek lejtőin, hegyomlások, kö- vagy hógörgeteg és vizmosások támadásának és terjedésének megakadályozására szolgálnak, vagy a melyek elpusztulása folyán, alantabb fekvő területek termőképessége vagy közlekedési utak biztonsága veszélyeztetnék, vagy szélvészrek rombolásának út nyitlatnék — az irtás és tarvágás tiltatik.

Ezen erdők a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minis-

ter által a szükséges előmunkálatok alapján a tulajdonos és a közigazgatási bizottság meghallgatásával, lehetőleg jelen törvény kihirdetése napjától számítandó 5 év alatt részletenkint ki fognak jelölni, terjedelmük a helyi viszonyokhoz képest meg fog határozatni és köztudomásra hozatni s ezen időponttól kezdve teljes adómentességben, vagy a viszonyokhoz képest adó kedvezményben részesítendők.

A 3-ik §. az ily erdőkre üzemterv beadását rendeli el, melyet a földmívelési minister erősít meg és megtartatásáról gondoskodik.

A ki meg akar győződni a törvény fennebbi rendeltetésnek helyességéről, az utazzék fel az Aranyos völgyén várfalvától Topánfalváig! Bizonyára azon meggyőződéssel fog visszatérni, hogy a véderdők elpusztítása rossz következményeinek réme nem valami szoba-tudós elméjének pusztá szüleménye, hanem szemmel látható, kézzel fogható valóság.

Az Aranyos két partján végig húzódó hegyoldalok, meredekségüknél, valamint az alattuk végig menő közlekedési út és maga az Aranyos vize miatt is, nagyobbára határozottan a véderdő területekhez tartoznak. De mily állapotban! A helyett hogy az oldalokat a tarvágástól megkímélt és csak szállalva, t. i. a vágásra érett egyes fák kiszedegetés által felujjítva kezelt s a tulságos legeltetéstől megkímélt erdők boritnák: mindennütt a legkíméletlenebb erdőpusztítást lát a szem. Csak itt-ott kivételesen akad egy-egy kis folton meglehetősen sarjerdő; a többi az igen gyakori letarolás, felégetés és különösen a kiméltelen és örökös legeltetés folytán tönkre van silányulva, vagy végképen elpusztulva.

De kísérsük meg a látottak halvány képét vázolni az olvasó előtt.

A mint Topánfalva felől jöve Felső-Lupsához közeledünk, a helység felett mintegy 200 meter magas meredek, köfolyásos, kopár oldal mered fel az Aranyos jobb partján, mely már a kecskének sem képes legelőt adni. Muncsel és Offenbánya közt az Aranyos jobb partján a hegység egy alacsony bérczet küld a völgybe, mely a folyót mint óriási sarkantyú az ellenkező oldalra veti; ennek kopár délnyugoti lejtőjén, vörös, agyagos, omlás, a g y o m l e g e l t e t t oldalon kurta növésű fiatal, mintegy 40 éves tölgyerdő, annak bizonyosságául, hogy a tulságos legelés a lábas erdőt is elpusztítja a talaj összevagdálása által. Szartos és Brezest körül megnyílik a völgy, de a völgy medenczét körülfogó oldalak, különösen a helyiségek közelében, feltétlenül csakis erdőnek való agyonlegeltetett kopárok. Brezest felett, az Aranyos balpartján éktelen, vörös, agyonlegeltetett meredély.

Tovább következik a Brezest és Szolcsva közti szoros, mindkét felől legelőnek használt, magas, meredek oldalakkal, melyek részint sziklások, részint omlásosak és köfolyásá váltak az erdőpusztítás folytán, és határozottan véderdőknek valók. Csak kevés helyen vannak a szoros meredek partjai, lankásabb helyekkel megszakítva, melyeket a kisebb mellékvölgyekből már régebb időkből kihordott törmelék és iszap képezett. Az oldalak kopárságát néhol silány sarjerdő váltja fel, a marha folytonos taposása által elsorvadt talajjal.

Legvisszatartóbb kép tárul fel e szoros alsó végén, bal oldalt, a hol a szolcsvai völgymedence kezdődik. Itt korábbi időben a meredély lábánál sok kőrom és iszap gyűlt össze, mely szelidebb lejtést vévén fel, már régen megállapodott volt; de az erdő elpusztítása óta, a felette emelkedő kopár sziklaoldalokról lesiető víz jelentékeny szakadás-tölcsért vajt ki abban mindjárt a nagy költséggel fenntartott megyei út felett, roppant hegy = rom = halmazzal öntve el a völgy fenekét az úttal együtt, melyet az új kő- és iszap-öntés hátán újra kellett készíteni. E másodlagos romöntésbe, a hol azt az Aranyos vize mossa és osztja, árkokat vág a rola lezuhanó víz, melyek minden záporosó alkalmával beljebb és beljebb eszik magukat s így a költséges út egy-két év alatt újra beomlik, ha addig egy új romöntés el nem borítja.

Ezen és sok más apróbb szakadásokból eredő romöntvények, melyek az Aranyos mindkét oldalán majdnem szakadatlan láncolatot képeznek egész Borévig s melyeken át folytonosan hol szállani, hol hágni kénytelen a kocsis, minden jelentékenyebb eső alkalmával s így évenként többször iszappal és kavicszal árasztják el az utat s gyakran teljesen és huzamosan megszakítják a kocsis közlekedést. Még szaporítja a bajokat azon körülmény is, hogy az Aranyos tulsó (jobb) parján képződő romöntvények sarkantyuként hatva, a vizet az innenső oldalra vetik, mely a nagy költséggel helyreállított, és sok helyen alafalozott utat beontja. Ezen kívül a falvakon átvonuló, lepusztított erdőilen partoldalokkal szegélyezett mellékpatakok kavicszal és kődarával lepik el a kerteket és házakat s a lakosok száraz kőfállal és sövénynyel kénytelenek házaik közvetlen környékét védelmezni az eltemetéstől. A hol zöd mezők ékesíthetnék az Aranyos partját, ott terméketlen romöntvények terülnek el jelentékeny terjedelemben és begyepesedésüket új romöntés akadályozza.

Szolcsvánál megjelenik a háttérben a mészkőből álló beledői havasnak impozáns meredek sziklaoldala vöröslő barázdáival és egymásfelé tornyosuló szikláival, melyeket csak itt-ott tarkáz a kevésbé meredek pontokon a pázsit, s egy-egy ide tévedt bokor. A sziklaoldal alsó harmada azon homokkőves és konglomerátos kőzetbe van burkolva, mely az aranyos bal oldalán is elterjed. A meredek mészkő-oldalon tán sohasem volt jelentékenyebb erdő s még kevésbé remélhető, hogy valaha lesz; legfeljebb a kiálló pontokon és a repedésekben fog a beálló kímélet után egy-egy fa megtelepedni, a mi a táj szépségét mindenestre emelni, de közvetlen gazdasági értékkel birni alig fog. Az alatta elvonuló csekélyebb lejtésű hegylábán azonban helyenként kaszálók is vannak; de egyebütt mindenütt feltétlenül erdőnek való, sőt véderdő-terület, mely azonban, mint az egész vonalon minden erdőtalaj, folytonos legeltetés alatt szenved.

Igy váltakoznak a kopár oldalak rosszul kezelt és pusztulásnak indult sarjerdők, lelegelt vágások, kiálló kőszirtok és sziklaoldalak, szakadások és rom-öntvények az Aranyos szorosa egész hosszában, Lupsától-Vártalvaig s ennél egy cseppel sem jobbakk annak mellékvölgyei sem.

Az itt fekvő helyiségek, valamint a nagy költséggel épi-

tett és fenntartott fontos közlekedési ut érdekében, mely Topánfalva és Abrudbánya vidékét, a fát és fakészítményeket togyasztó és a hegyi lakosoknak cserébe mindenféle élelmi czikketeket és sőt szolgáltató Torda város és vidékével köti össze, — okvetlenül szükséges az egész völgyoszorost mindkét felől szegélyező meredek, szakadásos, köfolyásos és vízmosásos oldalokat és a romöntvényeket előidéző árkok gyűjtő tölcseireit véderdőknek kijelölni, azokon a legeltetést, mely most nagy mennyiségű kecske és mindenféle legelő marha által rend- és mérték nélkül üzetik, feltétlenül betiltani, a kopárokat beerdősíteni és a még meglévő erdőket a fennforgó czélnak megfelelően kezelni.

Addig is, míg a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister ur ezen területeket véderdőknek kijelölné, jogában áll, sőt kötelességévé teszi az erdőtörvény 25. §-ának 3. tételo a megyei közigazgatási bizottságnak, hogy a legeltetést legalább a legveszedelmesebb helyeken azonnal betiltassa s a többiekben azoknak czélszerű szabályozását eszközöltesse.

Fekete Lajos.

Visszapillantás a n.-enyedi vándorgyűlésre.

Midőn az erdélyi gazdasági n.-enyedi vándorgyűlésevel kapcsolatos kiállítására visszatekintek, teszem azt azon kötelesség érzetből, melylyel tartozom egyfelől magának az ügynek, de tartozom másfelől annak lenkadatlan buzgalma kis szakosztályunknak is, melynek bizalma éppen csekély személyemet tüntette ki abban, hogy e gyűlésen — mint annak képviselője megjelenhessek és különösen gyümölcsösészetit, de másnemű szerény ismereteimet is gyarapíthassam.

Fogadja hát mindenek előtt e helyen is az érdemes pomologikus szakosztály hálás köszönetem kifejezését!

Tizenkét éve, hogy a vándorgyűlési intézményt az erdélyi gazdasági egyesület életbe léptette, avval az elhatározással, hogy összejöveteleit — a különböző vidékek szerint — évenként ismétlje, s ime itt is teljesült: „ember tervez, Isten végez“. Igen, ebben is meg kellett hajolni a körülmények előtt, mert a mint tudva van, tizenkét év alatt éppen csak félannyi tartathatott meg.

Vagyis egész világosan tüntetve föl:

- 1871-ben az első, Maros-Vásárhelyt;
- 1872- „ a második, Dicső-Szent-Mártonban;
- 1874- „ a harmadik, Déván;
- 1875- „ a negyedik Tordán;
- 1879- „ az ötödik, Sepsí-Szent-Györgyön — s most ismét négy év után a hatodik N.-Enyeden.

Hogy mi történt, mennyire fejlődött e tizenkét év leforgása alatt Erdély gazdasági kulturája, azt bölcsen fogják tudni e gyűlések azon törzs-frekventalói, kiket, hogy úgy szóljunk, mind a tizenkettőn ott lehetett látni hozományaikkal és személyesen is. De másfelől, hangosan beszélnek erről azok a megörökített füzetek, melyek e gyűlések jegyzőkönyveiből szoktak összeállítani mindannyiszor.

Nem lévén czélom azonban most erről elmélkedni, szo-

ritkozom a legutóbbi gyűlés momentumaira — s ennek is speciálisan, gyümölcsészeti osztályára.

Híven állhat még, különösen szakosztályunk tisztelt tagjai emlékeztetésében, mennyire igyekeztünk arra, hogy Erdély gyümölcsészete N.-Enyeden a lehető legököltelesebb módon tüntetessék föl. Hogyan iparkodunk elkövetni minden útmutatót arra, miszerint szűkebb körű hazarészünk gyümölcsészei és gyümölcstermelői összefűjenek s illetve összehozzák gyümölcs-terméküket.

Kecsegtettük is egy ideig magunkat avval, hogy mily nagyszerűen fog sikerülni a vándorgyűlés tárlatának minket illető része — és pedig különösen a „kolozsvári gyümölcstermelők együttes kiállítása“; de sajnosan kellett tapasztalunk, a munka derékán, a gyümölcsök összegyűjtése s illetve összehozása alkalmával, hogy kolozsvári ügyfeleinkkel sem megy ez másképp, mint bárhol a világon.

Itt is meg kellett elégednünk gyümölcsészeink és gyümölcstermelőink „készséges ígéretével“ csupán. — Szinte restelljük kimondani, hogy a 107-féle almát és 40-féle körtét, mely különben így is a kiállítás diszétül szolgált, csak tizenheten t. i. az erdélyi gazdasági egyesület köztelkéről, Bán István, Bodor Antal, id. Bodor Pál, özv. Csapó Sándorné (Veress-féle kert) Korbuly Bogdán, Nagy Dániel, Pap Áron, ifj. Pataki Sándor, Reményik testvérek, Sipos Gábor, Szacsvai Dénes, Szász Lajos, Szentgyörgyi Lajos, Szenkowich Márton, Csikmindszenti Tamási János és Tóth Tamás — hoztuk össze, s többi termelőink viszsztatartották magukat. De, mert jelzett társaink szives közreműködését legalább neveik fölemlítésével honorálni akarván, szükségesnek láttam a kétélű fegyverhez nyulni s rámutatni ez által ugyszólva arra, hogy máskor az elmaradottak is beváltsák adott szavakat.

A mi különben a tárlat gyümölcsészeti részét illeti, anyag bő mennyiségben volt, úgy hogy két nagy teremnek minden zuga meg telt szebbnél-szebb gyümölcsökkel. S hogy ez elég csinal és renddel is volt felállítva, azért az érdem koszoruja a derék intéző bizottságot — s legelső sorban ez osztálynak kiváló ügyes vezetőjét ifj. Gáspár János városi tanácsos urat, Dr. Magyar Károly, Dr. Bocz József, Vajna Károly városi tanácsos urakat s velük együtt Ritter Gusztáv kol. monostori kir. gazd. tanintézeti főkertész urat illeti, ki napokkal a megnyitás előtti Kolozs-Monostorról áthivatván, rendezte a dolgokat, tisztázta és osztályozta a gyümölcsöket; úgy hogy ez osztály tündökölt a rend és tiszta beosztástól.

Szentgyörgyi Lajos.

(Vége köv.)

Az alattányi faiskolából elárusítandó ojtványok névjegyzéke *)

I. Almak: 1. Daru alma, 2. Ponyik, 3. Sikulai, 4. Török Bálint, 5. Szerinka, 6. Court of Wick, 7. Kewi Ranet, 8.

Carmelit Ranet, 9. Gyöngy Ranet, 10. Masánczky, 11. Pusztai sárga, 12. Orleansi Ranet, 13. Asztrakáni piros, 14. Batul, 15. Téli arany pármén, 16. Bauman Ranetje, 17. Northern Spy, 18. Brédai király, 19. Pome du Klover, 20. Parmain scarlet nonpareille, 21. Barát alma, 22. Leckerbeetje, 23. Magdolna nyári, 24. Ranet Canada, 25. Leadington monstreuse, 26. Törteli Ranet, 27. Király Ranet, 28. Sárga Kalvil, 29. Havthomdean Hayas Appel, 30. Angol piros Ranet, 31. Kalvil Krach Guckenberger, 32. Zuire Kant apfel, 33. Csíkos téli parmain, 34. Korona Ranet, 35. Korodai ranet, 36. Miss Fany, 37. Magyarlér, 38. Tafota, 39. Ranet Krötten, 40. Diel Ranet, 41. Megváltó Kalvil, 42. Királyok Ranetje, 43. Jakab Kalvil, 44. Ádám parmenja, 45. Spectabilis befőzni való. 46. Arany alma befőzni való.

II. Körték: 1. Hardenpont beurre, 2. Ferdinand korona örökös, 3. Vilmos Kolmár, 4. Téli Nelis, 5. Nemes Krasane, 6. Esperen Bergamott, 7. Juliusi Esperes, 8. Téli Esperes, 9. Avranchesi jó Lujza, 10. Ligel téli vajoncza, 11. Courtrai Ananász, 12. Souvenir de Congres, 13. Bon Gusztáv, 14. Lengyelhoni csíkos, 15. Nyári muskotály, 16. Ananász körte, 17. Senateur, 18. Téli zöld Bergamen, 19. Diel vajoncza, 20. Római vajoncza nyári, 21. Petit muskát, 22. Napoleon Lajos, 23. Őszi nagy Izembart, 24. Egri citromkörte, 25. Karolina Amalia, 26. Hardenpont's Leckerbisse, 27. Csíkos téli Bergamen, 28. Méz körte nyári, 29. Ujvári nagy nyakas, 30. General Todtleben, 31. Husvéti Bergamen, 32. Clap favorit, 33. Császári körte, Capieaumont vajkörtéje, 35. Chaumontelle vadoncza, 36. Virgoulesé.

III. Kajszi: 1. Brédai, 2. Alberges, 3. Közönséges.

IV. Szilvák: 1. Rene Caude monstreus de Bay, 2. R. Cl. Gros-vert, 3. R. Cl. zöld, 4. R. Cl. sárga, 5. R. Cl. katalonjai, 6. R. Cl. piros, 7. Füge szilva; 8. Prune Descaisne, 9. Kirke szilvája, 10. Belle de Louvain, 11. Magyaváló besztercei.

V. Őszi Baraczk: 1. Peruvia, 2. Souvenir de Java, 3. Piros muskotály.

VI. Cseresznye; 1. Aunonay-i, 2. Ropogó fekete spanyol, 3. Orleansi, 4. Fekete szív cseresznye, 5. Piros ropogó, 6. Fehér ropogó, 7. Drogány sárga cseresznye.

VII. Megygy: 1. Montmorency, 2. Ostheimi, 3. Váltva érő, 4. Amarella királyi.

VIII. Noszpolya: Nemes nagy gyümölcsü.

IX. Dió: Puha héjú két éves.

X. Diszfa: 1. Crategus flora pleno rosea, 2. Crategus flora pleno rubra.

Az ojtványok ára darabonként 20 kr. Törpe körték, Crategus- és hirs alanyban, cseresznyék prunus mahabebbe ojtva 30 kr. Kiszedési díj darabonként 1 kr.

Megrendelést elfogad a faiskola gondnoka Alattányon (Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegye.)

Justus józsef,
esperes-pribános.

*) A nmlgu földmívelési ministerium utasítására közölve.
Szerk.

EGYVELEG.

† Árkosi BENKŐ DÁNIEL, az erdélyi gazd. egyesület tiszteletbeli tagja, a magyar mezőgazdasági reform egyik, kiváló előharczósa munkás életének 85-ik évében Budapesten folyó hó 19-én elhunyt. Béke poraira!

* Pichlerféle rovarenyv és papírszalag kapható az erdélyi gazd. egyesület titkári irodájában (bel-monostortutca 8. szám) A rovarenyv fél kilós pléh-szelenczékben kerül eladásra, ára helyt 80 kr, miglen a vegyileg elkészített papír dobozokba van helyezve és 50 drb. 90 centiméter, hosszú papír szalagnak ára 1 frt. Ajánljuk e már nálunk is kipróbált és teljesen sikeresnek bizonyult szert t. gyümölcsstermelőinknek szíves figyelmébe.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest nov. 24. | Bécs nov. 24.

Buza	9.35 — 10.10 frt	10.10 — 10.85 frt
Rozs	7.60 — 7.95 frt	8.35 — 8.70 frt
Árpa, takarmány	7.25 — 7.50 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.60 — 8.80 frt	8.70 — 9.25 frt
Árpa, seres	9.00 — 10.30 frt	9.00 — 11.00 frt
Zab	6.60 — 6.95 frt	7.25 — 7.55 frt
Törökbuza	6.30 — 6.45 frt	6.80 — 7.70 frt

Budapesti marhavásár november 22-én. Összes felhajtás 1521 db. nagy és 2220 db apró marha. Ebből eladatott 25 db. bika, 515 db. ökör, 600 db. vágó tehén, 135 db. fejős tehén, 246 db. bival, 319 db. borju, 1901 db. birka. Árak: bika darabonként 100—140 frt, ökör páronként 220—285 frt, vágó tehén páronként 190—250 frt, fejős tehén darabonként 110—170 frt, bival páronként 160—200 frt, borju darabonként 15—30 frt, bárány páronként — — frt, birka páronként 10—14 frt. Húsárak 100 kilonként: ökörhús 59—60 frt, tehénhús 52—54 frt, borjuhús 80—90 frt, bivalhús 46—50 frt.

Bécsi marhavásár november 19-én. Összes felhajtás 2688 drb és pedig 1645 drb. magyar, 486 drb. lengyel és 557 drb. német fajta, melyből — drb. ökör, — drb. tehén, — drb. bika és — db. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 58—67 frt, lengyel 58—64½ frt, német 56—67 frt, tehén — — frt, bika — — frt, bival — — frt. Lábán darabonként — — frtolt fizettek.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

PHOSPHOR-
lapdacs

mezzei egerek tömeges kiirtására ajánlja ismert minőségben és olcsó árban.

SIPÖCZ ISTVÁN, gyógyszerész
(7—12.) Pécs. (21.)

1607—1883. szám.
a. 665.

HASZONBÉRI HIRDETMEYNY.

Az erdélyi róm. kath. ösztöndíj alap tulajdonát képező Nagy-almási uradalom és annak bábonyi, nyiresi, czoldi és nagy-rajtolczi határokon levő mezőgazdasági birtokai, lak és gazdasági épületekkel, Nagy-Almászon, Bábonyan, Nyiresen, Kásapatakon, Czoldon, Nagy-Rajtolczon és Kökényesen italméresi joggal, három lisztelő egy műmalommal, szesz-gyárral, az uradalmi erdőkből kiszolgáltatandó 1650 köbméter tűzifával és matkoltatással 10 évre haszonbérbe adatik.

A részletes haszonbéri feltételek Kolozsvárt az erdélyi róm. kath. igazgatótanács bel-tordautczai 10. sz. alatti hivatali helyiségében a délelőtti hivatalos órákban megtekinthetők, a hol 1883. Deczember hó 10-éig 50 kros bélyeggel ellátott írásbeli ajánlatok 1600 frt, írva egyezer hatszáz frt o. é. bánatpénzzel ellátva, benyújthatók.

Kelt Kolozsvárt, az erdélyi róm. kath. Status igazgatótanácsának 1883. évi november hó 13-ikán tartott üléséből.

PÁLL SÁNDOR,
alelnök.

FILKER ELEK,
titkár.

(22.)

(2—3.)

Kivánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybolt és vízművészeti kellékek tálalata.

Szerelő-műhely kúta s vízvezetékek berendezésére.

WALSER FERENCZ
első magyar gép-
és tüztűszerek, gyár,
harang- és érezőöntőde
ERDÉLYORSZÁGI FŐKÖTELEPE
Kolozsvárt.
Bel-Monostortutca 12. szám.

Tételesen leszállított gyári árák mellett.

(40—52.)

(2.)

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter							100 kilo		1 köb- meter	1 kilo marha- hús
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török- buza	széna	szal- ma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	november	22	600	450	400	—	250	375	250	—	250	40
Báufi-Hunyad	november	6	650	550	500	—	225	500	200	—	160	44
Besztercze	november	20	750	450	550	—	300	475	580	240	300	36
Brassó	november	23	655	540	450	375	250	450	333	195	245	44
Csik-Szereda	november	21	750	600	450	400	250	550	210	70	200	32
Deés	november	20	760	680	580	380	320	480	590	240	380	40
Déva	november	24	1005	825	785	—	390	755	210	100	290	44
Dicső-Szent-Márton	november	21	550	450	500	—	250	450	380	260	308	44
Erzsébetváros	november	24	700	500	450	—	300	450	300	160	250	44
Fogaras	november	23	715	—	445	—	290	400	205	120	210	42
Gyula-Fehérvár	november	24	750	625	500	—	325	245	230	120	245	46
Gyergyó-Szent-Miklós	november	17	870	760	553	490	280	550	300	100	180	32
Hátszeg	november	19	630	540	450	260	240	440	120	80	270	44
Kézdi-Vásárhely	november	22	700	600	425	380	280	420	400	100	300	40
Kolozsvár	november	22	715	—	460	—	230	435	320	180	300	48
Maros-Ludas	május	25	600	500	500	—	250	430	—	—	300	44
Maros-Vásárhely*	november	15	990	765	895	875	830	560	680	250	450	40
Medgyes	november	22	690	580	450	—	275	425	155	90	230	42
Nagy-Ényed	november	22	730	600	550	—	300	400	480	180	280	40
Nagy-Szeben	november	23	780	660	490	—	300	480	200	110	375	45
Nagy-Váradi	november	20	685	558	550	400	266	375	450	250	380	52
Segesvár	november	22	750	520	450	—	300	450	150	130	200	44
Sepsi-Szent-György	november	19	700	580	430	300	250	430	260	140	170	40
Szamosujvár	november	19	630	515	490	—	240	440	240	75	240	40
Szász-Régen	november	22	650	425	462	—	297	457	625	290	250	40
Szász-Sebes	november	22	725	600	500	—	325	425	180	100	240	44
Szászváros	november	24	690	590	470	—	330	430	300	70	210	44
Székely-Udvarhely	november	20	800	600	500	—	250	500	250	40	280	40
Szilágy-Somlyó	november	2	618	458	488	—	244	488	300	150	300	40
Teke	november	19	600	500	450	350	200	400	260	40	1200	40
Torda	november	17	675	450	425	350	250	400	100	15	250	44

A *-al jegyzett árak metermázsára vonatkoznak.

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája.

Árszabály tér szerint		s z e r i h i r d e t é s n é l b e l y e g g e l e g y ü t t																			
		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52	frt		kr		frt		kr			
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
8/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
2/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 krajával számíthatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örökösénél, közép-utca Minorita-épület.